

MC
111.509

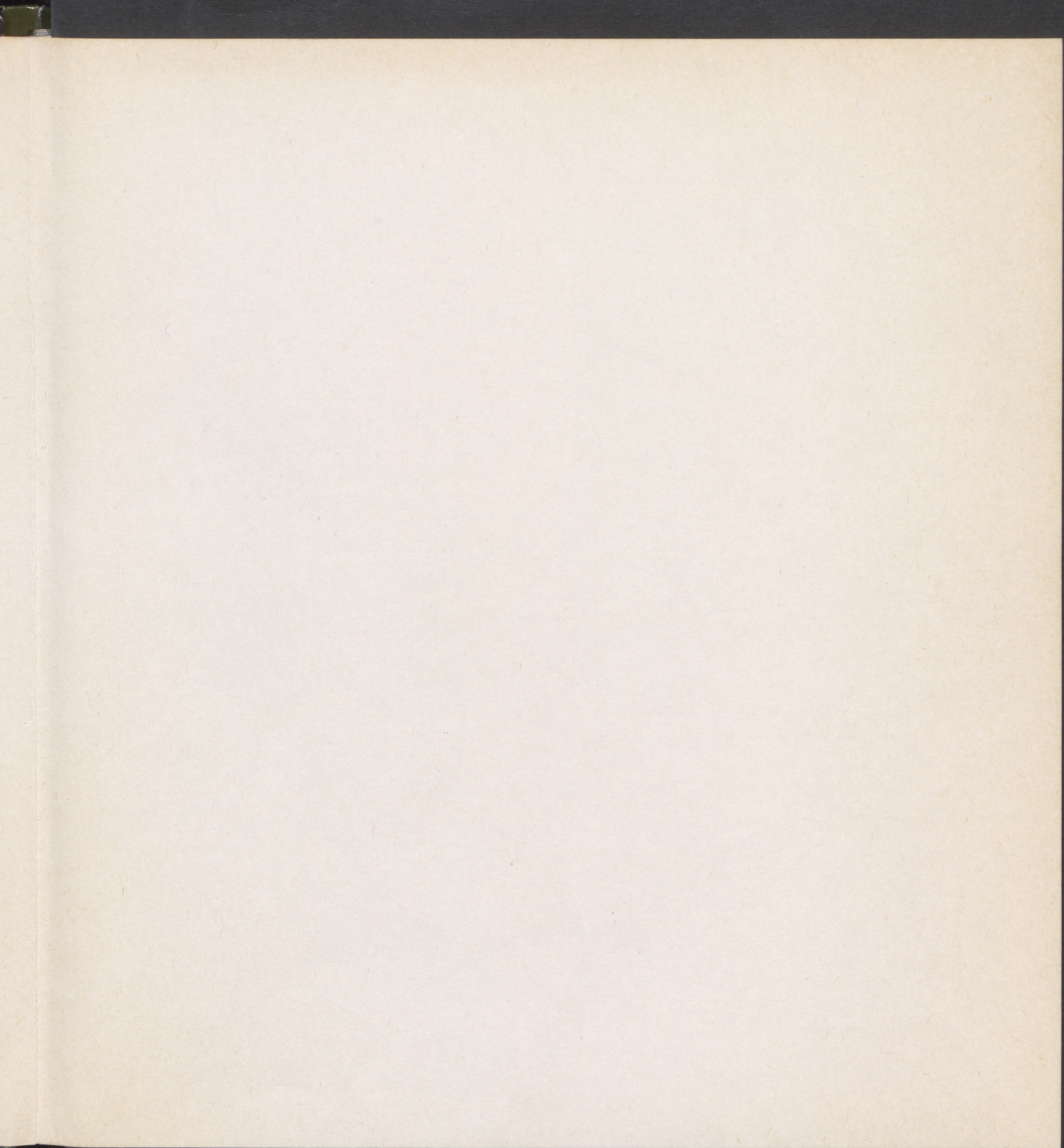
A szép otthon

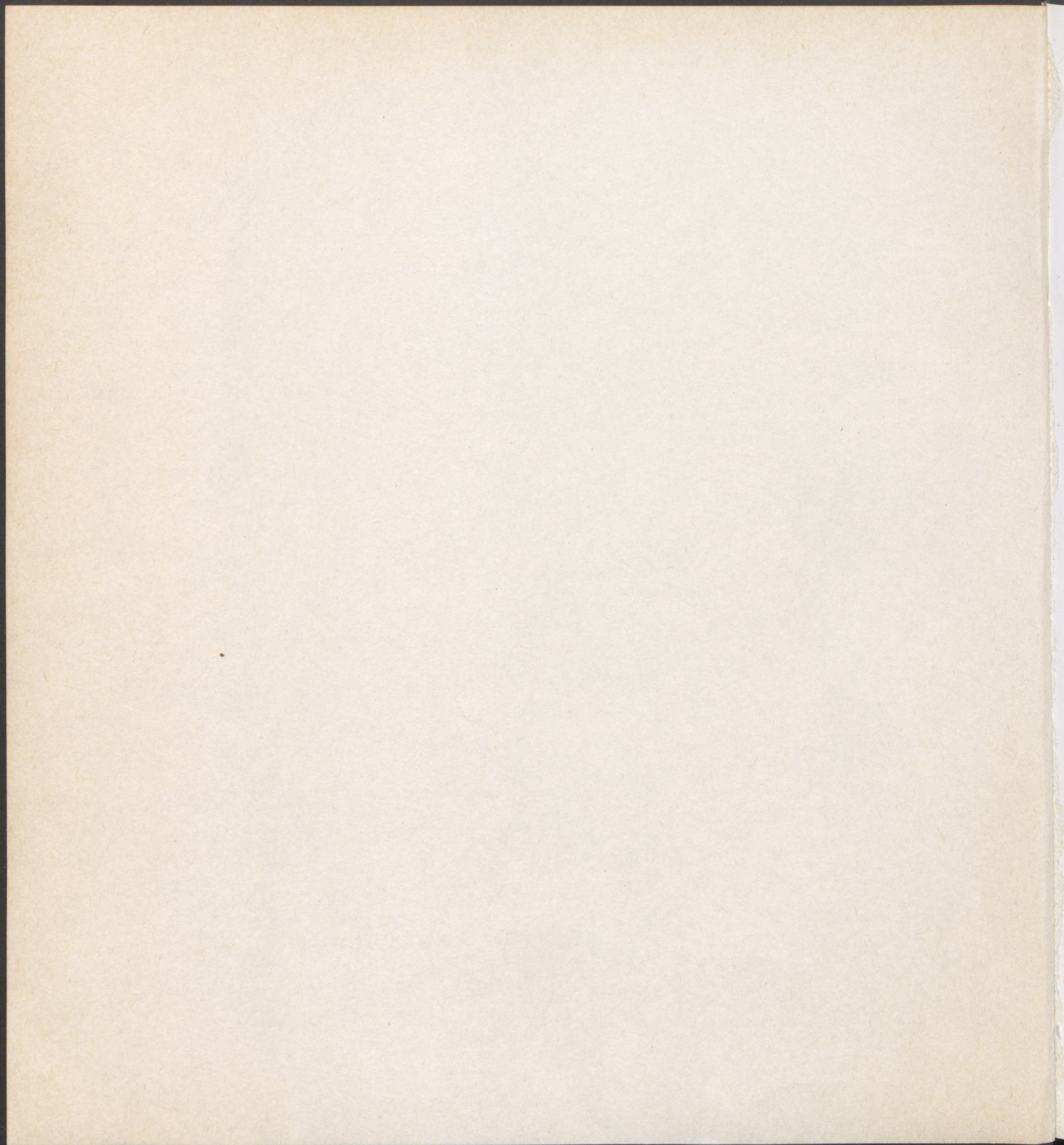
Torday Aliz

ZÖLDBEN KINN ÉS BENN

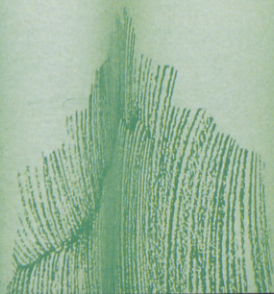
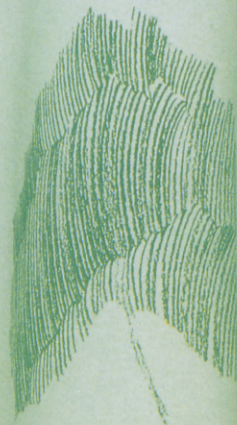
Cörvina

ZÖLDBEN
KINN ÉS BENN

A szép otthon

Torday Aliz

ZÖLDBEN KINN ÉS BENN

Corvina

X0022 21 228

MC 111.509

1991

© Torday Aliz, 1991

A fotók Tasnádi László és Torday Aliz munkái

A kötetet tervezte: Környei Anikó

A kötetet szakmailag ellenőrizte: Fekete György

A címdallal szemben:

Vereczkey Szilvia: Fügöny

ISBN 963 13 3005 2 *Törölve*

ISSN 0238-4019

963 13 3290 X

Ha csak százezer évnek vesszük azt az időt, amit az ember, a környezetét tudatosan alakító homo sapiens a Földön munkálkodó lényként eltöltött, akkor is létezésének jelentős részét természetadta védelemben, üregek, sziklás barlangok mélyén, növényzet szelídítette környezetben élte. Néhány évezrede van csak épített környezete, addig valóban „zöldben” lakott. Talán ezért is él bennünk a vágy s a féltés mindenféle zöld iránt.

Ám igazán fájdalmas felismeréssel csak mostanság tudtuk meg a természet zöldjéről, hogy mennyire fontos a számunkra, milyen el nem hanyagolható tényező létezésünk szempontjából, most, amikor vesztélyben érezzük.

Az az üvegbe zárt kavicsos föld, tőzeg és növény, amely a külvilágtól csupán a fényt kapja s így éli a maga törvényszerű életét – locsolja földjét a maga által termelt párával, növekszik, tehát önálló világ-egyetemet alkot –, példa és bizonyíték, hogy zöld környezetünk mégis képes lesz fennmaradni, s biztosítja még egy darabig az utánunk következő generációk életét, ha az ember is úgy akarja.

Talán ezért a zöld a remény színe.

Amióta emberről tudunk, ameddig vissza tud nyúlni az emberemlékezet, a történelem, az írásbeliség, azóta tudunk kertekről és virágokról is. E tudnivalók egyik összefoglalója Gabriele Tergit könyvében (A virágok regénye, Gondolat, 1969. Belia György fordításában) nem csupán a virágok természetéről ír, hanem arról is, hogy az egyes virágok a történelem során hogyan szerepeltek egy nép, egy ország, egy hit, vagy egy életérzés jelképeként. Így a liliom a kereszténység virága, a rózsza a perzsáké és a törököké, a bazsarózsza koreai, a lótusz indiai jelkép. India lakói egyenesen az ólótusból származtatják a világot. A lótusz számukra a dolgok mértéke: a szépről és a mindenségről való gondolkodásra ihlet.

Van hírünk a magyarok virágáról is. Ra-

paics Raymund, a természet e századi történetének tudósa szerint, nyelvi bizonyíték is van arra, hogy a magyarok virága a kökörtörök, ez az ősszel, tavasszal mezőn, legelőn lilálló, faggyal, téllal, széllel is megbirkózó növényke. A honfoglalást megelőzően is ismerte már a magyarság, a szó ugyanis ótörök eredetű.

Évszázadok óta tudunk a növények gyógyító erejéről. Erdőn-mezőn gyűjtötték már őseink is a gyógyfüveket, a gyógynövényeket. Ám csakhamar rájöttek, hogy egyszerűbb egyetlen helyre telepíteni őket. Így keletkeztek a kolostorkertek és mintájukra a gyógynövényekben gazdag paraszti kertek is.

Bambergben van egy kolostoregyüttes – a Szent Benedek-rendieké volt valamikor – 1015-ben alapították.

Templomuk, a Szent Mihály-templom különös freskóval rendelkezik: 600 gyógynövény van a templom falaira és a kerengő oldalaira festve. Ha a bibliai történetek képes változatait az olvasni nem tudó hívők számára a szegények bibliájának nevezték, akkor ez a szegények biológiai könyve!

Üvegbe zárt világegyetem. Egyedül a fény az, ami kívülről jön. A lénvászonnal minden zöldnek jó kiegészítője lehet.

A magyar paraszti kertek – ugyancsak Ra- paics szerint – megőrizték a hajdani kolostorkertek növényeit. Hiszen latinból eredő neve van a rózsának, a liliomnak, a mályvának, a petrezselyemnek, a köménynek. Egy-egy nagy házipatika volt minden kert.

A „gyógyító” virágok hamarosan a népművészetben is megjelentek. Figyeljük, hányféle rózsamotívumot ismer csak a szűrhimzés: csillagrózsza, srófrózsza, tojásrózsza, négylevelű rózsza, tizenkét levelű rózsza, szömörrózsza, tükrörózsza, szívrózsza, kenyérbélrózsza...

1587-ben említették először egy fennmaradt levélben a tulipános ládát, a népi díszítőkedv remekét. A virágénekekben a legtöbbet említett virág a rózsza, a második a rozmaring, harmadik a viola.

A zöld növény a lakásban, rendben, az állandóban valami változót jelent, az élet jelet, jelenlétét. Növekedést abban a környezetben, amely használandó, kopik, legfeljebb – de csakis a fára, a fából készült tárgyakra értve – „érik”. Váratlan, szokatlan vizuális élményt egy áttekinthető, többnyire egyenes vonalú szobában, meghatározott formájú szabványos bútorok között. Vagy éppen az emberi kéz alkotta külső környezetben; lakótelepi kockaházak között, s ott is, ahol leomlott vakolat csúfítja a falat. Szelíd keretet mindenféle lélettérben.

A zöld, a növény, a virág a fényt is jelenti, meg az árnyékot. Nélküle nem élhet az ember – hiszen nélküle nincs élet –, ugyanakkor a mögötte húzó árnyék nemcsak sötétség, menedék is. Benne sejtelmes dolgok történhetnek. Minden embernek szüksége van rejtőzködéssre. Szüksége van egy zugra, egy kuckóra, egy kis csöndes foglalkozásra, még a legnyitottabb embernek is. Ezt a kuckót növényekkel is megteremtheti magának.

A fény, az más! A növény számára – tán az embernek is – a legfőbb vonzerő, az egészség, az öröm. S miután a fényre minden

A ciprusok (hamis és igazi) és bokrok elegendő helyet hagynak a gyepnek. S hogy az út köves is legyen, mégsem legyen szigorú, lépőköveket helyeztek el. A cseréptáblól a madarak isznak.

A bazsarózsa – pünkösdi rózsa – ugyanabban az időben nyílik Koreában is, mint nálunk. (Éghajlata a miénkhez hasonló, csak náluk júniusban jön a monszun, menetrendszerűen. A mi Medárdunk sokkal bizonytalanabb.)

élőlény, növény, állat, ember vágyik, itt megszűnik a magányosság is. Persze, hogy nem biztos ellenszer ez, de bizonyosan fontos összetevő. Nem véletlen, hogy a boldogtalanságot, magányt, árvaságot, mindig árnyékkal, homállyal ábrázolja a művészet.

A szobában alapszabály, hogy a növények a fény sugarába kerüljenek. Igaz, láttam olyan rácsos növénytartó szobai állványt, amelynek belsejében fénycső futott, s a ráaggatott cserepeknek elegendő fényt adott – mesterséges fényt – az élethez. De ez kivétel és kicsit művi, szükségmegoldás. Mint ahogyan az intézmények, hivatalok belső tereiben olykor ragyogó palma, filodendron, növényláda, virágtartó áll egy-egy fénytelen sarokban. De ezeket – félévente, havonta – a kertészek kicserélik: szanatóriumba viszik, fényre állítják, hogy természetes környezetükben felfrissüljenek.

A lakberendezésben a zöld természetes állapotában és „művi úton” vesz részt. Természetesen: növények, virágok formájában; művi úton: berendezési tárgyként.

A színpszichológusok azt tartják, hogy egyetlen kicsi, de erős zöld színfolt hatásosabb, mint a nagy zöld terület. Németh Éva készített egyszer egy fekete-fehér rongyszőnyeget egyetlen kis zöld négyzettel: világított a szín, élt a felület, ragyogott. Persze, a textilek! Eleink már régen rájöttek erre. A verdür, a „zöldes” olyan gobelinkép volt, amelyen csak a természetet ábrázolták, az erdőt, a növényzetet. Legfeljebb néhány állat kapott helyet a képen, mellékfiguraként. Jean Lurçat-nak van egy verdürje Aubussonban, amelyen van egy ember is. Ám itt mellékes figura a mindent elborító, befedő zöld között.

A virágoskertnek még a látványa is gyógyító, nyugtató hatású. E Duna-parti kert mögött ott a folyó, amely áradáskor még ezt a virágoskertet is elönti.

Bevezető

Hadd említsek két érdekes példát még, textilesekről. P. Szabó Éva a harmincas években készítette el „Filodendron” című nyomott anyagát: bútorhuzatként fotelon, meglepően dekoratív, vidám hatású (pedig ha csak mesélnek róla, talán túlzottnak tartottam volna). Dobrányi Ildikó életművének pedig nagy részét a „Lomb” sorozat foglalja el: valósággal vallatja a zöld lombot. Egyre nagyobb közelítésben mutatja részleteit. Próbál mindent megtudni róla. Ő a három alapszínnel dolgozik: ebből keveri ki a lombzöldet úgy, hogy – gyakran egy szemernyi zöld sincs benne!

És ott van a rengeteg tájkép, amelyek segítségével erdőt lothat be a szobába, patakot csörgedeztethet bárki az ágya mellett. A tájképnek stílusa van. Szinte minden berendezési formához illőt találhatunk közöttük. A már-már elvont egyszerűségűtől a gazdagon kidolgozottig. (Ám inkább egy jó reprodukciót tegyünk a falra,

Micsoda sejtelmes berendezés! Hatalmas üvegablak enged be a természetet a szobába.

A hosszú szőrű padlóborítás, a bambusz karosszék és asztalkák, a párnák virágmotívumai is a természetközelséget hangsúlyozzák. A szobor s a napernyő ebben a környezetben távolkeleti hangulatot kelt.

mint egy gyöngye eredet.) A kisméretű nyugodtabb hangulatot teremt, mint a hatalmas kép. Igaz, a harsányság inkább a képtapétákra jellemző. A poszter pótszer. Aki nem megy ki az erdőbe, ne hisse el magával egy, a teljes falfelületet betöltő ragasztott papír segítségével, hogy jó volt kirándulni.

Nemcsak műalkotások idézhetik meg a természetet. (Még a képtapéta is mint fotó, feltétlenül annak tekinthető.)

Textilek is alkalmasak erre! A hímzések motívumvilága, ritmusa mindig is a természetből táplálkozott: nemcsak a virágok ábrázolása tekint vissza természeti

Az előtérben
P. Szabó Éva Filodendron anyagával,
behúzott tévéfotel,
lábtartóval.

előképre, de a csíkok is, amelyek a föld, a mező megművelt parcelláinak sorát idézi meg. A kis parcellákat repülőről nézni – micsoda hímezsminta! A padlón helyet kapó virágmintás szőnyegek és verdürok elődei, a perzsaszőnyegek, persze nemcsak természetábrázolási szándékkal születtek. Néha valami rítus, magasabbrendű cél – imaszőnyeg! – hozta létre őket. Láttam már csupa rózsás, virágos textillel berendezett, feldíszített szobát – és nagyon rossz hatást keltett. Másutt ugyanez nagyon jól hatott. Hol az egyensúly, hol a határ? Csak a példák és a tapasztalat adhat választ a kérdésre.

Mi a zöld közvetlen környezetünkben manapság? A zsalugáter – ahol nem festették barnára. A régi, fa, eredetileg zöld színű verandarácsokat, ha megmaradtak, barnára, sárgára, kékre festették. A skandináv stílusú modernség előnyben részesíti a fehéret és a barnát, esetleg a fa eredeti színét, s a drappot, az okkert. Ha színrel kell valamit aláhúzni, akkor sokkal szívesebben használnak pirosat, kéket, narancsot, mint zöldet. Az élő zöldön kívül a textilek levélmintái, néhány zöld fajansz található általában a lakásban. Egy-egy régi szecessziós üveglámpa. Zöld a szúnyogháló, zöld néhány üvegpalack... Kevés tehát a zöld szín választott környezetünkben. E könyvben így a színek „Hamupipókéjét” vesszük szemügyre. Meg a zöld szín legszebb hordozóiról, a növényekről tudósítunk. Ám nem lesz szó a növények ültetéséről, neveléséről. Kertészeti tanácsokat sem találnak. Olvasható lesz viszont, hogy itt, ma Magyarországon

Valóságos szobai virágkert ez a sokféle kerámia, üveg, szöttek. A példát ezekhez mindig a természet adja.

mi a szerepe és mi lehetne a szerepe a zöldnek mint élő növénynek és mint színek, a lakberendezésben. Sőt, még arról is, ho-

Kézimunkasarok.
A kanapé nyitott háttámlája segíti a meleg áramlását.
Talán véletlen, hogy a gombolyagok és a szőnyeg hasonló színűek.

Az Alpok Lausanne-nál, a Genfi-tóval

gyan teremthet meg a természetesség jóérzése akár a zöld szín nélkül is.

Szétnézünk kívül, a kertben, belül a la-

Scheveningen homokrajzolata

kásban és a kettő között: a verandán, a balkonon, a lodzsán, az erkélyen, a télikertben is.

A táj, bármerre járunk a világban, mindeütt más és más. S ez a sokféleség sokféle életmódot kíván meg az ott lakótól, mert ahogy más a természet, változik az emberi környezet is. Nekünk nincsen havas hegycsúcsunk, homokos tengerpartunk, végtelen óceánunk, aki ilyenre vágyik, messzire kell utaznia. A mi életünk természetes kereteit a termő búzaföldek jelentik, melyeket itt-ott pipacs színez, a szelíd dombvidékek, ahol jól terem a szőlő, és szelíd dombok gyűrűjében tenger helyett itt a Balaton.

Ez a táj keretezi életünket, ez a táj, amelyben be kell rendezkednünk hosszabb-rövidebb életre, amelynek éghajlata, hegy- és vízrajza meghatározó természeti szabály létünk számára.

Akadnak persze, akik nagy lélekkel áthágták ezeket a szabályokat, és trópusi növé-

A Japán-tenger

nyeket vagy északi zuzmókat telepítettek meg hazánk területén. Minden tisztelet e nagy kivételeknek, ám ettől még nem lett trópus vagy sztyepp a földünk.

A „hazahozás” igénye ugyan most is él: ebben a könyvben is lesz jó néhány külföldi példa, amelyek meghonosítása megtermékenyíthetné *lakberendező* fantáziánkat. Mert nem a drága, a megfizethetetlen és elérhetetlen, inkább az ötletes dolgok kerültek e könyvbe.

Esetleg olyan ötletek is, amelyeket tudtunk, de elfelejtettünk. Mint a fonott bútorok esete például. Alig fél évszázada minden lakásban megtalálhatóak voltak vidéken, s most bizonyosan örömmel ismerjük fel újra őket.

Fű, fa, bokor

A sarjadó fű, a zöld gyepp, a zsendülő vetés számomra nem csupán a természet jelenlőségát jelzi, hanem az újrakezdést, a folytatást, tán még az örökkévalóságot is. A nagy, füves térségek jelentik az igazi teret, a valódi távlatot. Még az Alföldet, a messze húzódó látóhatárt.

A fák: a mező, a rét felkiáltójelei. Rende-

A Balaton

Őszi domboldal
Velemben

zik a tágas térséget, dombra vezetik az utat, vagy éppen elirányítják a völgy keskeny zuga felé. Kiállnak egyedül a fényre vagy erdőbe burkolóznak. Rendbe sorakoznak, mint a fekete-fehér törzsű nyírfák, vagy buján omlanak bokraik „karjába”, mint az angol kertek lomha fái. Kibújnak a kövek között, behajolnak a tengerparti szélbe, nem engednek. Szomorúan bókolnak a vízbe, ágaikon téli jégcsapok. Vagy éppen tarka takarót terítenek a földre őszi levélből.

A bokor közvetít fű és fa, lenn és fenn között. Ő őrzi a titkot, az áthatolhatatlant, védi körömszakadtáig karcosan, karcólón. De közben virágot ad, gyümölcsöt, a legfinomabbat. Kertünkben velük gazdálkodunk. Mintát a természetből veszünk.

Virág

A zöld gyeppavasjelző mindenhatósága, a büszke lombos fa útmutató szépsége, rendteremtő felkiáltójele mellett a virág az elmúló gyönyörűséget, a hóbertos díszet, a vidám örömet jelenti.

A fű is gyenge teremtmény, de kisarjad emberi segítség nélkül is; míg a virágok közül csak a gyönyörű gyomoknak s a

vadvirágoknak nincs szükségük az emberre. A többiek mind gondoskodást kívánnak. Törődést, segítséget növekedésükhöz.

Hogy aztán tarka hálával köszönjék meg, daloló szín- és illatkincsekkel ajándékozzák meg jótevőjüket.

Búzaföld a Kiskunságban

Kertünk zöldje

A kert – perzsa nyelven – ugyanazt jelenti, mint a Paradicsom, a földi paradicsom, az első emberpár lakhelye. A Korán is úgy tudja, hogy a túlvilági boldogság nem más, mint egy elragadó kertben üldögelni.

Lépjünk be a kertbe. Nyissuk ki a kaput, és kerüljünk beljebb, a kerítésen belülré. Manapság nagyon nehéz megmondani, milyen legyen a kapu, a kerítés... A természetet szerető ember valószínűleg fából csináltatja a kerítését, lévén ez az anyag, amely a harmóniát is meg tudja teremteni a kert és a külvilág között, ugyanakkor tartós, jól használható. De lehet fakerítést felállítani ott, ahol kő- és vaskerítések, díszes, büszkére festett, hegyes kerítéssáncok emelkednek? Az északi államokban egyetlen füves, fás térségben pötyögtetik el a házakat. Kerítések és kapuk nélkül. Milyen jó lenne választóvonalak nélkül élni...

Kertje, verandája többnyire a családi háznak van. Ha egyetlen családé, egységes környezet valósítható meg. Ha nem...

A cukorsüvegfenyő köré alacsonyabb növények húzódnak.

A bokrok között egy odvas-lukas kő ad otthont sokféle apró növénynek. Igazi sziklakert.

A bugaci pusztán élő fa azért lett olyan harmonikusan szép és formás, mert minden oldalról fényt kap, szabadon áll.

A semleges pincelejárat szinte megszépül a mellé ültetett bokortól.

Budán, talán a Nárcisz utcában láttam azt az elképesztő kertet, amely egyetlen családi házhoz tartozott ugyan, de két részre volt osztva élesen: egyik oldalon szelíd füves pihenőkert, fákkal, bokrokkal, másik oldalán szigorú ágyások, veteményeskert. Mert ha a kertnek nem egyetlen tulajdo-

Kertünk zöldje

nosa van, akkor kezdődik igazán a kalamajka! Kerttervezőt ugyebár nem fogadnak, mert az pénzbe kerül, s a kerthez mindenki ért. Az egyik rózsakertet akar, a másik homokozót, a harmadik zöld gyepet... Egy garzonház kertje – a harmincas évekbeli terv szerint – szép galagonyabokrokkal, pázsittal, szinteltolással, egyetlen szép fával készült. Néhányan elhatározták, hogy veteményeskertet szeretnének. Kaptak. S most ott érik a hagyma, a paradicsom az őszirózsák tövében.

Hajdan volt díszkert és haszonkert, egymástól elkülönítve. Az egyikben dolgoztak (a szolgák), a másikat meg mutogatták (a vendégnek). A táplálkozásra és gyógyításra szolgáló növények és reprezentáció dísznövényei más-más céllal kerültek a kertbe, és ezért máshol is volt a helyük.

Pedig lehet szépen, csinosan mindenfélét természetni a kertben anélkül, hogy ágyásokat képeznénk és lepusztítanánk a gyepet. Most, amikor egyre kisebb kertek jutnak még a családi házak mellé is a zsúfolt nagyvárosban, igen szépen odahúzódik a magasabb bokor tövébe többféle növény. Lépcsőzetesen halad lefelé, a gyepig. A zöldségféléket el lehet dugni a látvány szélárnyékába, míg virágos növények sze-

gatták (a vendégnek). A táplálkozásra és gyógyításra szolgáló növények és reprezentáció dísznövényei más-más céllal kerültek a kertbe, és ezért máshol is volt a helyük.

A ház falához simuló hortenziák, lángvirágok és pálmaliliomok ragyogó virágoskertet teremtenek még ezen a szűk helyen is.

A kis hidat szegélyezi, az udvart keretezi ez a szép, egyszerű visegrádi fakerítés. Folytatása „felmegy” a teraszra is.

gélyezik a játszóhely, az ülőgarnitúra, az étkezés helyének gyepét.

Vajon a pihenés dísz, vagy haszon? Aki azzal pihen, hogy növényeit műveli? A másik meg szereti, ha a dísz: zöld gyep?! A fa elragadó dísze minden kertnek – ha van. Ha nincs, ültetni kell, gondosan, egymástól megfelelő távolságra, hogy ne zavarják egymást. Ki lehet úgy választani a kert növényeit is – egy visegrádi kert, a kedvencem, a példa erre –, hogy valami mindig éljen benne: az aranyeső tavaszi jelentkezésétől az örökzöldek téli színéig mindig van itt valami virágzó, valami öröm. És közben tér is van, gyep is van. A bokrok a kert oldalához húzódba élő sövényt alkotnak. (Igen, talán a sövények lennének jók kerítés helyett az utca felé is!)

Egy jó példa: sorház Budán, törpefenyővel beültetett közös kerttel.

Kertünk zöldje

Magyarországon kevés az átriumos ház, a belső udvar, pedig micsoda hasznos lehetőség ez! Befordulni az utca zajától, az út és a járművek porától, de még levegőjétől is. És ott meg lehetne teremteni egy jó bel-

Nyugodt park övezi a cukorsüveg fenyő uralta kis szigetet.

Ebben a kasseli kertben a fal mellé, oldalra telepítették laza elrendezésben a virágokat és a zöldségeket is. A hátul látható garnitúra fölé tetőt emeltek (a garázs fala meg a házé már különben is jól elhatárolta), ez a családnak nemcsak ebédlője, hanem szinte nyári nappalija.

Vérteskozmán a szomszédos házak hátulsó falával érintkező kert, még napozásra, pihenésre is használható. A talicskarendszerű napozóágyak könnyedén arrébb tolhatók.

ső kertecskét, fával, akár kis tavacskával. Mint ahogyan remek példák vannak a szalagtelkek, a szűk, egyik oldalán tűzfallal, a szomszéd ház oldalával határolt kertek megszelídítésére is.

Ha valakinek olyan szerencséje van, hogy nagy kert közepén élhet, azt kedve szerint alakíthatja – az a boldogság mellé nagy gondot is vesz a nyakába. Tágas rétet, me-

Német kertibútor-hirdetés. Lécekből összeállítható karosszékek és asztal. Jó ötlet barkácsolóknak.

zót, kis kövesúttal, vagy titkos, új és új meglepetéseket tartogató zugok lehetőségeit teremtheti meg. Dramatizálhatja a helyszíneket, különböző célú helyeket alakíthat ki kizárólag növények segítségével.

Nyáron minden tér, amely belakható szűkebb közösségünk, családunk által, egy további szobának számít. Még az erkély is, hát még egy kert! A szobában végzett minden tevékenység kiköltözhet a kertbe hosszabb, rövidebb időre.

Elsősorban a lakószoba költözik ki ide. Az első nyugágygal, szélvédett helyen, akár télen is megjelenhet az első bútordarab. Milyen kényelmes, ha állandóan a kertben hagyható bútoraink is vannak! Egy malomkő asztal, egy vastag fából ácsolt ló-

ca. Bizonyos, hogy az idő előrehaladtával egyre több műanyag berendezési tárgy kap majd helyet a környezetünkben, s az elkövetkező nemzedék már kevésbé fog idegenkedni tőle, mint mi, mégis: ha lehet, kapjon itt helyet az, ami a természetből érkezett: a fa, a kő.

Az állandó kerti bútor kevés, annál több az, amit nyárra, vagy csak egy napra tesszünk ki a kertbe. Ezek is „természetbarátok”: a vesszőből font kerti bútor, a festett szék, asztal, a kovácsoltvas karosszék, amelyet ugyancsak hasznos befesteni. A textilnemű, a párna, matrac, terítő pedig alkalmanként kerül ki a kertbe. (Persze fontos, hogy nyári bútorainkat fedett, zárt helyen tudjuk tartani télen.)

A lakószoba kitelepítéséhez, meghosszabbításához néhány ülőbútor és asztalka szükséges. Pontosabban, ami szükséges, azt vesszük ki, és ami alkalmas rá. Nem cipelünk hifitornyot a szabadba, legfeljebb a buli idejére, hanem táskarádiót, kismag-

nót. Napozáshoz elég a törölköző, pléd, vagy napolaj. S nem kell hozzá a könyvespolc, csak egy jó könyv. Vendégfogadáshoz egy tálcán is kivihetjük a kávé, s még földön ülve is élvezhető a természetes környezet.

Bármilyen furcsán hangzik is: a lakás minden szobája, helyisége kitelepülhet a zöldbe! A lakószoba után például a konyha és az ebédlő is, persze apró megkötéssel. Az étkezőasztal és a székek elhelyezése mindenképpen lesimított felületre kerüljön. Ez lehet kövezet, vagy esetleg betonlap. Ne álljon az étkező fa alatt, de kerüljön fák árnyékába. És kandi tekintetek elől is jó óvni; senki sem szereti, ha a járókelők belekiváncsiskodnak a tányérjába. Egy francia család, négy gyerekkel, úgy oldotta meg a nagy közös étkezéseket, hogy étkezőasztalul egy vastag fatörzs felét használták, amelynek egyik végébe mélyedést vágtak, és belehelyezték a rozsdamentes mosogatót. Így a mama vagy az

Egy hintaszék két élete. Nyáron jó szolgálatot tesz a zöldben. Télen tökéletes szobabútor. Anyaga miatt harmonikusan illeszkedik a fűhöz és a kőhöz, az örökzöld kecskerágóhoz, vagy perzsaszőnyeghez és a szekrényhez is.

„ügyeletes” nem kényszerült távozásra a mosogatás idején, és nagyobb pakolásra sem volt szükség, ott a helyszínen zajlott ez a nehezen vállalt, de szükséges munka. A főzés is történhet a kertben, ám ennek is megvannak az eszközei, módjai. A tűzrakó helyet jól kell megválasztani: ne legyen szeles helyen, jól körül lehessen ülni, ha nagyobb a társaság. Legyen távol a bokroktól, minden éghetőtől, nehogy beleskapjon a tűz valamibe. Legjobb kővel vagy homokkal kirakni a környékét.

A fürdőszoba „képviselője” a kertben egy-egy kád, zuhany vagy fürdőmedence. Csak akkor, ha elegendő hely van hozzá! Mert nem szükséges, hogy a bejárat is fürdővízben ússzon. Budán ma már sok nagystílusú fürdőmedencét látni, de a kisgyerek pancsolásához persze egy méretes kis lavór is elegendő és vidám eszköz a nyári mulatsághoz.

Még a hálólhely is elképzelhető a kertben. (Gyerekkorom meghatározó emlékei azok

a csillagfényes nyáréjszakák, amikor szemábrándos módon a kertben kellett aludnom.) Hálósák vagy ideiglenes ágy számára azért megfelelően védett helyet biztosítsunk.

A tárolás, amely jelentős helyet kér minden háztartásban, legalább félig védett helyet igényel. A fészer vagy a szín alkalmas a kertbi bútorok és a nagyobb védelmet nem igénylő, ritkán használt szerszámok kertbi tárolására. Legfeljebb a verem az, ami az élelmiszerek hűtésére, hosszabb eltartására való és nem külön építmény, bár ezt is építeni kell – földből.

Így helyettesítheti a kert a lakás helyisé-

geit, de leginkább mégiscsak munkahely. Még a fű is gondozást igényel, nemhogy a virágok vagy a veteményeskert. Ám a kert igazi varázsa éppen ebben van. Hogyan is szól a kínai bölcsesség? „Ha egy óra hosszú ideig akarsz boldog lenni, add le magad. Ha három napig, végy magadhoz egy aszszonyt, ha három hónapig, vágj le egy disznót, és lakmározz belőle három hónapig. De ha egy életen át boldog akarsz lenni, légy kertész!”

Ezt a Thonet széket zöldre festették. Így is jó! A rostosn sütéshez együtt a kellékek.

Kék és zöld elbűvölő harmóniában. A kövezett felületen a kékre festett Thonet székek – az egyszerűbb változatból – kékfestővel letakart rögzített asztal mellett.

Veranda, erkély, lodzsa, télikert

Verandás házban születtem. Öreg családi fényképeken még feltűnik a hajdani veranda rácsa, a borostyánnal befutott tündérvilág, de ehhez a könyvhöz hiába kerestem verandapéldát. Az a „rég, hús veranda” már csak emlék marad. Radnóti verssorai hívebben idézik meg számomra, mint mai utódaik.

Olyan szomorú: leromlottak a régi verandák, elhasználódtak. Ha nem kopottak, akkor pedig ingerlően újak: talán minden összetevőjét kicserélték; modernizálták, vasra, alumíniumra váltották zöld farácsait, üveggel zárták borostyán borította nyílásait, s csipkés nejlonfüggönnyel vélték lakhatóbbá tenni.

Kevés olyan szavunk van, amely „öshonos” a nyugati nyelvekben és nálunk egyaránt. Ilyen a veranda, ami angol és spanyol eredetű szó, s a ház földszinti bejáratának zárt vagy nyitott oldalú helyiséggé alakítását jelenti. (Az erkély, a lodzsa viszont a lakás valamelyik szobájának meghosszabbítása, kifelé.)

Külföldi példák bizonyítják (sajnos csak külföldiek), hogy a veranda akár a lakás legfőbb helyisége is lehet. Sőt! Ma már utólagosan építenek verandát a ház elé, mellé, mögé, fémvázast, téglalap alakút, kereket, gömb alakút, a ház tetejét lehozva, beépítve vagy éppen – mert ilyet is láttam már egy német hirdetésben –: az udvarban külön felállítva. Persze ez már nem veranda a szó eredeti értelmében, mert nem csupán a bejárat mellett van. A veranda bejárat jellege az átmenetet is jelenti a külvilág és a belső tér, terek között. A nagy nyári meleg elől a legkellemesebb a hús verandán enyhülést találni. Nem is kívánczok ilyenkor az ember a négy fal közé. Fala a verandának is van, többnyire kettő. A nyitott veranda rácsai, nyílásai közeli kapcsolatban vannak a környező természettel. A zárt, az üvegfallal, hatalmas ablakkal határolt veranda inkább a

lakás része, mint a nyitott. A zárt veranda – ismét csak külföldi példára hivatkozom: – még fűthető is, tehát egész évben használható, állandó szobaként. Ide – és csakis ide, a kertbe soha – kikerülhetnek esetleg a kárpitozott bútorok, ha kell, a teljes szobaberendezés, szekrényestől, mindenes-től. De tudnunk kell, hogy erős téiben a nagy üvegfelület kihúzza a meleget. Ám addig kellemes tartózkodóhely, vendég-fogadásra meg különösen alkalmas. Itt

Ideális tűzrakó hely a kertben; a fal a szelet is felfogja, a fa a kis tetőzet alatt szárazon várja a tűzrakást.

Az udvaron az örökzöldek – babérmeggy – között régi, gondozott fürdőmedence, tavacska. A lejárati agavékat tartó köedényei is figyelemre méltóak.

helyezhetők el a télre betelepített növények is, s így mindig magasabb lesz a páratartalom. Itt mindig „falusiasabb” az élet, mint a lakásban, itt mindig elkél a melegebb ruha, a pléd, még ha fűtünk is. Bármilyen bútor kikerülhet az így beépített verandára, de mégis itt érzik legjobban magukat a fonott bútorok, Thonet székek, vagyis a természettel formájukban, anyagukban szorosabb kapcsolatban

Kert és lakás között

álló bútorfélék. Az üvegfelület az udvar, a kert felé csak a légáramlást állítja meg, a látványt nem, közelebb vagyunk tehát a zöld külvilághoz, mint a lakás belsejében. Ha a veranda elé zöldet telepítünk, szinte egybefogja a külvilágot és a lakás belső tereit; a Paradicsomban érezhetjük magunkat. A verandán helyet kaphat – sok példát láttam erre – minden dúsan virágos textil, még a virágos étkezés is, itt funkciója van a tárgyak díszítettségének. Puritán lélek létemre is elfogadom ezt, s nem fanyalgok, mert a virágminta itt természetes környezetében van, magára talál, s szinte sivárnak hatna a veranda nélküle.

A sok növény persze öntözést igényel, s a víz árt a padlónak, ezért itt a téglá, a csempe, kőpadló a hasznos. Ha fűtött a helyiség, télen szőnyeggel tehetjük még melegebbé. A veranda nem üveg oldalain szépen mutat a fehér meszelés, a lambéria is. S a legszebb függöny az ablak előtt: a zöld. A felfutó, a fa nagyságúra növe, a nagy levelű dekoratív háttér és élettér... A hangulatvilágítás, amely egy-egy vesszőlámpából cirnozza be a helyiséget, avagy levelek árnyékát vetíti titokzatosan a falra, elhelyezhető oldalt, vagy középen is. Ha oldalról jön a fény, a közbülső lámpa akasztójáról lógassunk a helyiség közepén

kaspót, virágtartót. Gyönyörű színfolt a verandán. Am ha olyan növényt akasztunk ide, amelyik indái végén könnyezik, tegyük alá egy nagy edényt vagy egy zöld szigetet.

Száz- és százféle variációs lehetőség van a veranda berendezésére: a legfontosabb itt is, mint a lakás többi helyiségénél, hogy alkalmazkodjon hozzánk, szokásainkhoz, életvitelünkhöz. Ez a legfőbb szabály, amelyet azonban saját maga számára mindenki csak önmaga tud megszabni.

**A kert minden évszakban gyönyörű.
A leányfalusi kert 1985 nyarán és 1988 őszén.**

Míg a veranda bejárat, az erkély egyféle kijárat a lakásból. A belvárosi körengetet lakói tudják igazán, milyen fontos, hogy ha sehol a környéken nem találkoznak egy tenyérnyi zölddel, itt megtehessek. A veranda a jóleső árnyékok helye, az erkély a világosságé, a fényé, még akkor is, ha a ház északi oldalán van. Az erkély növényzetét jól kell megválasztani, attól függően, milyen tájolású. Van, ahol csak az északot kedvelő borostyán él meg – és megél, még ládában is, tanúsíthatom. Van, ahol nyári alkonyatkor a cserépben nevelt estike illata is beleng a szobába, hogy csak két szokatlan növényt említsék az erkély lehetőségei közül. A muskátli az a virág, amely napos, de nagyon szeles erkélyen is jól érzi magát, és világító pirosával dekoratív színfolt. A petúnia változatos és igénytelen virág, színei közül könnyen kiválasztható a berendezéshez illő.

Az erkély bútorai ugyancsak a kerti bútorok. Mint a kert, az erkély is – bármily kicsiny – kihelyezett lakószoba lehet, a vendégfogadás vagy a pihenés, napozás helye. Növényei nagyságától függenek, hiszen mint a lakásban mindenütt, az erkélyen is az ember szolgálata az elsődleges: a növényekkel teletömött erkélyben nincs öröm, hiszen nem fér oda, aki élvezné. Akár virágláda, akár cserép a növény helye, formáját, színét egyeztessük az erkélyével, a virágéval, a bútorzattal. Ne használjunk tarka, műanyag, bonyolult formájú virágtartókat. A fa – nyersszínű, fehér, barna, zöld – vagy a cserép illik leginkább a növények színéhez, ez ad megfelelő alapot, hátteret a számukra. A modern, sima erkély másfajta virágot kíván, mint a gazdagon formázott kovácsoltvas. Utóbbihoz az apróbb, dekoratív zöldek, virágok illenek, előbbihez a nagyobb levelű, egyszerűbbek.

Üvegtetős, üvegfalú veranda, ezúttal mint vendégfogadásra, pihenésre alkalmas helyiség. Ez lehet már a szalon is.

A ház lakói a régi épület mellé újat építettek. A régit nem akarták lebontani, ezért a kettőt ezzel a verandával kötötték össze.

A lodzsa az épület testében van, tehát nem kívülről „ráakasztott”, mint az erkély, hanem tulajdonképpen a lakás hasznos teréből válik ki. Erkélyajtón át közelíthető

Ide illenek igazán a fonott bútorok! Különlegesen szép formájú a kétüléses kanapé, amelynek felületét bepárnázták. A fölülről világítás – mivel a természetes fény irányát határozza meg – a növények számára ideális.

meg a lakásból, három oldalán alul-felül a ház határolja. Ezért igazán logikus, hogy a lakó be szeretné építeni. A kívánság jogos, de féltő, hogy a haszna mégsem hoz igazi örömet: amennyivel megnöveli hasznos terünket, annyival sötétebbé is teszi a lakás belsejét. Ha kisgyermek van a lakásban, mégis érdemes megfontolni beüvegezését. (Rengeteg perpatvar volt a lakótelepi lodzsák beüvegezése miatt; azt hiszem egyébként, azért, mert mindenki másfélét akart – és csinált is. Egyik lodzsán szerény ablakok, másikon a lemenő napot és sugarait formázó kovácsoltvas csudák jelentek meg.)

Kert és lakás között

Rózsa rózsával. Ebben a környezetben a virágos minta sokfélesége sem hat zsúfoltnak, inkább a természet buja gazdagságát hirdeti.

Igaz, a teljes beüvegezés azt is lehetővé teszi, hogy az eredeti lodzsára vezető ajtót levéve megnagyobbítsák a szobát. Ha nem: lehet belőle növénypárti télikert vagy éppen hangulatos félszoba is. Védett állapotban a szoba szőnyegei, bútorai is helyet kaphatnak itt, nyitottan pedig nyáron a kerti bútorok. A lodzsának rendszerint a párkányán és – felakasztva – a falán is tarthatunk növényeket, másutt ugyanis árnyékban lennének.

Csak annyi növénytel telepítsük be,

A megfelelő hely megfelelő virágát megtalálni e kovácsoltvas erkély lakójának remekül sikerült. Az apró virágok – virágládában és cserépben – színben és formában is jól kiegészítik az erkélyrács gazdag formáját.

Az ablak. Az egyeneseket egy ablak elé épített virágtartó éppúgy megszéli...

amennyi mellett még marad az ember számára is hely.

A télikert az a hely a lakásban – szélmentes, világos zug, sok ablakkal –, ahol a növény leginkább otthon van. A hely az ő számára készült, földben, virágládában, cserépben él itt a zöld, a virág, és védelmet talál a tél hidege ellen.

A veranda, az erkély, a lodzsa növényekkel való betelepítését elsősorban az határozza meg, hogy mennyi a környéken, a közvetlen környezetben a zöld. Egy erdei vadászház verandájára bizonyosan kevesebb zöld kerül, mint egy olyan ház előterébe, amelyik a körengtetegben van. Csúszasz, többemeletes lakóház erkélyét is láttam már úgy kizöldítve, hogy dzsungelre hasonlított. Bár nagyon elütött környezetétől, mélységesen megértettem a lakás tulajdonosát. Városba kényszerült öreg nénit képzeltem mögé, olyat, aki egész életét zöldben töltötte, s íme, most próbál valamit visszahozni a maga számára az elveszett paradicsomból...

...mint néhány, nyárra kiakasztott virágcserep, virágláda élénk színű, vidám petúniával, muskátlival...

...vagy a teljes felületet befedő, bekeretező zöld növényvel.

Zöld a lakásban

Elérkeztünk legszűkebb életterünkhöz, lakásunkhoz, amelyben növényeinknek is helyet adunk, különösen ha városban élünk.

Mire kell elsősorban figyelemmel lennünk a növények kiválasztásánál, minden lakótérben? Mitől függ a növények elhelyezése?

A két legfontosabb tényező: a hely és a lakó. Tágas termék nagy levelű, dekoratív növényeket kívánnak; alacsony, kis lakásban apró virágú törpenövények, minikaktuszok férnek el. Világos, napsütötte ablakban viaszvirág virágzik; nyáron is árnyékos sarokban apró levelű futó filo-

dendron kaphat helyet. Mindenesetre soha ne a megvásárolt növénynek keressünk helyet; mindig a hely határozza meg, hogy mit vegyünk. Tanácskozzunk szakemberrel ez ügyben. Nézzünk utána szakönyvekben. Nemcsak a hely fényviszonyai fontosak, nagysága is. Mennyi helyet tudunk biztosítani növényeinknek? Ki tudunk-e szakítani egy világos sarkot a szobából, ott, ahol huzat sem éri, s nincs útjában bútornyitásnak, járkálásnak? S még sok mindentől; a szoba tájolásától, a nappali és az éjszakai hőmérséklettől és a háziállatoktól is függ, hogy elhelyezhető-e és milyen növény kerülhet a szobába.

Ma a télikert más. A magas páratartalmú, állandó fűtésű helyen növénynevelés, palántázás (is) folyik, mint ebben a szép budai üvegházban.

A lakó természetesen kedve, ízlése szerint válogat. És – ez új és szomorú dolog – az érzékenysége szerint. Mert a lassan népbetegséggé váló allergia bizony kitilthatja a növényt a lakásból. Elsősorban a száraz és virágzó növényeket. Az allergiás betegnek legfőképpen a hálószobában kell tartózkodnia az élő virág porától vagy a száraz virágtól. Érdekes és mindenesetre „vígasztaló”, hogy Skandináviában, ahol oly rövid a virágtermő idő, nagyon szeretik és majd a megszólalásig hüén készítik a művirágokat.

Ezt a régi, külön épületben levő télikertet nemrég újították fel Kőszegen. Az épület-együttesben hajdan királyok, hercegek vendégeskedtek. Ma sok kis lakásnak ad helyet, s a télikerttel tulajdonképpen nem is tudnak mit kezdeni.

Verandás nyaraló Visegrádon. Az egyszerű alaprajzú tágas házat jól díszíti a veranda faburkolata: felhasználják a színeket is: a fehér-barna épülettetstől így kiválik a barna-fehér verandarész.

Zöld a lakásban

Nemcsak száraz virágok, termések gyűjteménye figyelemre méltó, hanem elhelyezése is. A sima kis öröklakásban gyalult deszkából készítettek két hosszanti és két kereszt „gerendát”.

A lakó ízlését befolyásolja a divat is, mert éppen a növénydivat határozza meg, hogy mi kapható. Ma a yucca pálma a legkeresettebb, a drága növény, nemrég a diffenbachia magasodott a mennyezetnek, vagy a futó filodendron kúszott mindenütt az ablak felé. Igaz, ez utóbbiak családi cserebere következtében szaporodtak el.

Lakásunkban nemcsak zöld növény van;

gyakran veszünk, kapunk vágott virágot is. Szerencsére lassan a virágüzletek is megtanulják – és akkor tanuljuk mi is meg, ha látjuk – a csokorkészítés titkait. Nem az egyszál virág a csokor, nem is három különféle szál, a csokor egy dúsan (!) zölddel, különféle zöldekkel, kiegészítő növényekkel összeállított bokréta. Ennek a csokornak – ha összetevőit megtanuljuk – sokkal nagyobb szerepet szánhatunk a lakásban, mint három szál szegfűnek. Félreértés ne essék: annak is megvan a szépsége, az elhelyezési módja. Hasznos megtanulnunk a gazdagon, többféle növényből és virágból összeállított csokrok elkészítését is.

Téli szobadíszünk a száraz növények, virágok. Elhelyezésüknek, összeállításuknak, kötésüknek százféle módja van: gallyak, termések, sárga lombok, szalma- virágok hosszú ideig díszíthetik a lakást. És alig kell hozzájuk valami: magas vázában tartjuk a gallyat, a lombot. Alacsony edényben, kosárban egy szivacsba szűrjük a vékony dróttal megerősített virág szárát. Koszorút is köthetünk száraz növényekből, s falra akasztva olyan helyeket díszíthet, ahol kevés a fény az élő növény számára.

Növényeink körülbelül szemmagasságban élvezhetők leginkább a lakásban.

E szerint kell eldöntenünk, hogy hova, hogyan tegyük őket. Magas, fához hasonló, bokor nagyságú növények mindenképpen a földre kerüljenek – így könnyen hozzáférhetünk locsolásukhoz, gondozá-

A ferde tetőzet gerendákkal határolja a teret. A fal egyre magasodik, ezen a nagyméretű faliszőnyeg mellett – a Rétegek, Dobrányi Ildikó munkája – a falról lecsüngő növények is segítenek. A használaton kívüli kandalló most tárolóhely. Kissé bizarr ebben a természetközeli környezetben a fekete-lila ülőbútor, de az erdélyi szőttes abrosszal és a tarka csokorral érdekes színfoltta válik.

sukhoz is –, mert ha magasra kerülnének, csupasz szárukat bámulnánk. Asztalra, komódra az alacsony szárú növények, virágok kerüljenek. Meg az asztali díszek: kosárban elhelyezett füvek (!), gyümölcsök, szép formájú termések is adhatnak különleges asztaldíszet.

Falra, kampóval mennyezetre erősítve elsősorban a futónövények helyezhetők el, azok, amelyek lehajolva a legszebbek.

Fontos: a csokrot, a növényt először jól vegyük szemügyre, és abban a nézetben helyezzük el, amelyből a legszebb. Ezért tartsunk fenn legalább háromféle lapos, növénynek, virágnak alkalmas felületet a lakásban. A dohányzóasztal, az étkezőasztal és a polc lehet e három felület.

Nappali

Általában ez a lakás legnagyobb szobája, valószínű, hogy itt helyezzük el a legtöbb növényt. Itt lehet a legnagyobbított ablakpárkányon ablakkert, lakáson belüli „zöldövezet”. A nappaliban tartózkodunk

Mi mindentől lehet szép a fésülködőasztal?! Itt a pávatoll, a száraz növény, a legyező, a gyöngyök egyetlen kompozíciót alkotnak.

dunk a legtöbbet, itt kapnak helyet legkedvesebb tárgyaink, ide válogatjuk össze leggondosabban a bútorokat. Néhány fontosabb alapelv: az egyszerű vagy elegáns, kevés, visszatartott formájú bútorhoz sima vonalú növények, virágok illenek (pálma, nyáron a vázában tulipán, ősszel borzas fejű sárga őszirozsa, télen szép formájú ág). A romantikus, gazdagon berendezett lakásban a sokféle virágból, zöldből álló csokroknak van helye,

A sok melegszerű bútor mellett kellemes ellenpont a jó formájú yucca pálma.

Zöld a lakásban

esetleg külön állványra állítva, vagy polcon, a tárgyak között elhelyezve. Itt néhány szál tulipán vagy gally kifejezetten szegényesnek, kopárnak hatna. Ha van a lakásban világos kárpit, terítő, párna, akkor amikor lehet, hozzávaló virágból csináljunk mellé csokrot. Meghökentően szép látványban lesz részünk. Ügyeljünk viszont arra, hogy asztalon álló virág soha ne lógjon a beszélgetők közé. A dohányzóasztalra alacsony csokrot készítsünk, tálba helyezzük a virágokat, az étkezőasztal csokrát tegyük el. A csokornak nem kell az asztal mértani közepére kerülnie.

32

Az egyszerűség szépsége. Hauser Beáta textilképe előtt fehér csokor, akár a falikép menyasszonyának csokra is lehetne. A kókuszdióba ültetett kaktusz remek ötlet.

Bátran rakhatunk növényt – cseréppel is – különböző porcelán-, kerámia-, üveg-edénybe, sőt, láttam már tengeri csigába ültetett növénykét is (nem itthon), amelyet azonban valamilyen speciális ragasztóval rögzítettek. Gyűjteményeink – akár üveg, baba, porcelán vagy lepkegyűjtemény – jól viselik a növények közelségét, mint ahogyan könyvespolcunk közelébe, kihagyott polcrészeire is kerülhet növény. (No nem annyira közel, hogy a könyvek is vizet kapjanak.)

A legszigorúbb szabály, amely alól nincs kivétel: nem kerülhet növény televízióra, rádióra, hűtőszekrényre, hifitoronyra, semmilyen elektromos berendezésre és fűtőtestre sem, különösen amikor az melegít.

Az előbbieket az emberre, utóbbi a növényre veszélyes. Azt az ablakot ne nyitogassuk, amelyik közelében növényeinket tartjuk. Az óvatosság, az odafigyelés már a növények beszerzésénél fontos: csak

A szigorú, hűvös környezetet is megszelídíti egyetlen szál vörös kála. A fekete-fehér harmóniába beleszól, belekiabál ez a piros pont! Itt helyénvaló az egyetlen szál virág!

annyi növényt engedjünk be a lakásunkba, amennyit melegtől, sötétől, huzattól védve el tudunk tartani akkor is, ha kemény tél köszönt ránk.

Az a legjobb persze, ha már a lakás építésénél gondolnak a növény elhelyezésére ott, ahol erre mód és lehetőség van.

Még egy szó a színekről: a tarka virágok

Egy igazi „verandastílusú” berendezés, példaszerűen elhelyezett zöldekkel. A zöldek asztalmagasságban vannak ugyan, de kikerülnek a beszélgetők látóköréből. Az asztalon gyümölcs „dísz”, lapos táliban. Az asztalkán tarka levelű borostyán.

közül a lakószoba színeivel, bútoraival és textiljeinek színével harmonizáló árnyalatokat válasszunk. Ha jelentős festmény, faliszőnyeg, kerámia van a lakásban, merjünk virágot tenni mellé, hozzá illőt. A vázák pedig legyenek minél egyszerűbbek: jó formájúak, mintázatlanok. Így jól mutat bennük mindenféle virág, s ha nincsen, üresen is szépek. A színük lehet zöld: a virág szárának színe, fehér: a háttérben maradó, különösen ha a fal vagy a tárgyak egy része is fehér. A cserépszín: természetes hatású, az üveg: látni engedi a virág szárát, zöldjét, teljessé teszi a csokor szépségét.

Hálószoba

A hálóhely környékén kevés bútor van. Az éjjeliszekrényen, ha kicsi, a virágot leboríthatjuk. A szekrényen nincs hely. Ha van a hálószobában a ruha levetésére szolgáló szék, fotel, ha van még toalettasztalka, vagy egyéb bútor, akkor is meggondolandó itt a virág, növény elhelyezése, hiszen itt – ha csak alvásra szolgál a helyiség – keveset tartózkodnak. Mégis jólesik néhány finom vonalú, színű növény, egy-egy szál virág látványra.

A hálószoba a csend szigete a lakásban. Itt nem olyan harsányak a színek, nem olyan

A nappali virágai hibátlan elhelyezésben. Nem magasabb a csokor, mint a pohár, mégis hatásos. A padló rongyszőnyegének kisebb változata került a falra, egy lehántott gally kíséretében.

gazdagok a berendezési tárgyak. Legyenek csöndesek az itt élő növények is: nem harsogó bukéta, szelíd halvány csokor illik e helyre.

A megnagyobbított ablak valósággal a nappaliba hozza a kert látványát. Nincs ennél szebb tájkép!

Előszoba, lépcsőház, folyosó

E helyiségekben a zöld növény elhelyezése csak nagyon körültekintően történhet. Az előszoba többnyire sötét, a lépcsőház, a folyosó hideg. Úgy kell ide növényeinket telepíteni, hogy előbb meggyőződjünk róla, bírják-e. A hideg és napos folyosón azok a növények is jól érzik magukat télen, amelyek nyáron esetleg az udvaron, kertben vagy erkélyen állnak. De a hűvös és sötét folyosó is jó hely télen a leander vagy a muskátli számára. (Pihenőben ezek nem nyújtanak olyan szép látványt, mint egy-egy hideget, napfényt kedvelő társuk. Ha van pince, inkább oda valók.) A gond ugyan a miénk, de az öröm is, ami hazatérve fogad egy-egy zöldellő sziget képében a téli hideg, vagy a nyári hőség után. Mert a folyosó melegtől, hidegtől egyaránt véd.

Konyha

Ha gyümölcs, tojás díszítheti az étkezőasztalt, mért ne díszíthetnék a zöldségek a konyhát! Igaz, fogyó díszek ezek, meg ha meleg a konyha, jobban eltarthatók a hűtőszekrényben, de egy délelőttre a szakácsnő örömét, kedvét miért ne vidíthatná az ujjongóan zöld saláta, a mosolygós retek, vagy – a nyugati lapok kedvenc berendezési eszköze – a felvágott görögdinnye.

Másfajta növények is helyet kaphatnak a konyhában: attól függően, hogy a helyiség meleg, vagy hideg (azaz napos vagy árnyékos oldalon van). Ha mindennapos a

A régi és az új házrészt összekötő verandán alakították ki ezt a szoba-kertet. A különleges növények egy kis tó szélén nedvdús levegőt lélegeznek be.

Zöld a lakásban

főzés, akkor jelentős a páratartalom: nevelhetünk cserépbén zöldségeket, például snidlinget, petrezselymet is. Meg is száríthatjuk a másutt gyűjtött fűszernövényeket, magasról, lefelé lógtatva; még díszére is válik a konyhának, amellet, hogy hasznára van.

A sárga kukoricacsövek, a piros paprika felfűzve, a fokhagyma társaságában a szigorúan célszerű konyhát is meghitté varázsolja. „Célszerű” konyha, írom, mert konyháink a sok beépített bútor, mosogató, elektromos berendezés miatt hasonlítani kezdenek a fürdőszobák személytelenségéhez, különösen a kis lakásokban, a

A barna-fehér aprókonyha ablaka felett virágok, fűszernövények száradnak a központi fűtés csövéhez kötve.

lakótelepeken. Ezeknek még inkább szükségük van egy kis zöld természetre még akkor is, ha nehéz számukra helyet találni. Ezért jó ötlet itt is a mennyezetről lelógatni a szárítani való növényféléseket, könnyen száradnak, kéznél is vannak. A gyümölcstál meg – talán akad anynyi hely – odakerülhet a háztartási munka befejeztével a munkaasztalra.

A fehér rácsból alakított polcok, tartók kellemes dísz a futó filodendron, amely minden világos helyen hálásan kúszik a fény felé.

Hall, ahonnan szemben a gyerekszobába, balra a konyhába (hátnak mögött a nappaliba) mehet be az ember. Az ovális asztal, a természetes anyagú fenyőfa bútor üde hangulatot ad még ennek az ablaktalan helyiségnek is.

Étkező, ebédlő

Akár külön helyiségben áll, akár nem, az étkezőasztal virágdíszítése más terítéssel és anélkül. Amikor nincs megterítve, ide rakhatjuk a legszebb vázát, sok virággal. De mindig csak egyet, mert a terítés miatt ezt gyakran kell mozgatnunk. Nem jó, ha túl sok holmi áll az asztalon. Az egyetlen vázában büszkélkedő csokornak is legyen meg a helye, ahová tesszük az ebéd, vacsora ideje alatt. Ilyenkor ugyanis első a tálalás. Virág, gyertya, dísz csak akkor legyen a terített asztalon, ha elegendő hely van a számára, s nem kell miatta az étkezés eszközeinek hiányoznia.

Az étkezőasztal virágdíszése soha ne legyen illatos! Ne legyen zavaró a látványa sem, és ha az asztalon marad étkezés alatt, ne magasodjék két szemben ülő közé. Ha virágos az abrosz, a tányér – ha ugyanez a virág áll élőben az asztalon, telitalálat – de kellemes látvány az egyszerűséget kedvelőknél némi zöld lomb, bogycso, vagy éppen az ebédhez tartozó gyümölcs dekoratív feltalálása, mert hiszen ez is növény, nem? És aligha van szebb dísz, mint egy kis kosár friss tojás, például a reggeli-ézőasztal díszeként.

Ennek a konyhának padlófűtése van, s nagy, kényelmes L alakú asztala a konyhai foglalatosságokhoz. (Leértékelt), meleg színű, narancssárga padlócsempével (!) borították a falat és a munkaasztalt is, ezért mindent kibír. A neoflamand ebédlőgarnitúra régi családi darab, örökölték. Itt a tér alkalmas arra is, hogy a gyerekek megírják anyjuk társaságában, melegben a leckét, meg arra is, hogy díszebédet adjanak! A lámpa fényében ülők szinte el is feledkeznek arról, hogy a konyhában vannak. A lámpát a háziasszony ötlete alapján – aki egy varsa formáját vette alapul – egy szívesen kötögető nagynéni készítette.

Függőfolyosós pesti bérház. A konyhablak előtti gangot a futóbab varázsolja zölddé.

Fürdőszoba

Ne tartsák bizarr és kivitelezhetetlen ötletnek a fürdőszoba „zöldesítését”. Ha kellő a meleg, a páratartalom, igen jól érezhetik itt magukat kis levelű futóink, de ha a fürdőszoba nyugati, északi fekvésű, még a páfrány is. Ide tehetünk illatozó virágokat is. Üde lesz a fürdőszoba levegője a száraz levendulától, télen meg a tavaszi illatos virágoktól, a gyöngyvirágtól, jácinttól. A futó növény mindig a világosság felé tör. A fürdőszoba berendezése általában rideg, a csempe hűvös tapintású, szívesen fogadja a növények szelídítő, formát megbontó alakját, virágát. S micsoda lehetőség a színekkel való játékra! Kék fürdőszobába a zöldek, fehérbe sárgák és zöldek, pirosak és zöldek, kékék, lilák kerülhetnek. Érdekes a zöld szín: ha növény, mindenhez megy, talán csak a harsány, másfajta, kékeszöldet üti, de ilyen fürdőszobát magam is csak egyet ismerek. És ha nincs fény a fürdőszobában? Akkor marad száraz levendula, a szalmavirágok sárga-vöröse, vagy éppen a kékes hortenzia, amely száraz virágként is igazán dekoratív dísz a tükör előtti polcon.

Ha tágasabb a helyiség, s van ablaka is, ugyanúgy helyezhetők el itt növények, mint bárhol a lakásban. Persze ügyelni kell, hogy ne borítsa fel ajtónyitás, ne kaphasson huzatot, s kellő fény érje.

Egy „vörös és fehér” francia házban a fürdőszoba képviseli a fehéret. Itt minden régi és jól megóvott: a sárgaréz csaptelep és a vas fürdőkád, a vesszőfotel. A zöld a fülös polcraól hull alá, cserepes, dús lombú növény képez függőnyt az üveges ajtón.

Gyerekszoba

E fontos helyiség azért kerül utoljára említésre, mert ide nem kell zöld. Se vágott virág – kiborul, fellökik –, se cserepes növény – felborul, eltörik. A gyerek akkor tudja igazán otthon érezni magát, ha nem tilalomfák között él. Számára ott a szabad tér, a kert, vagy ha nincs, megteremthetjük mégis a természetközelség hangulatát, amelyet a természetes anyagokból, vidám színekből válogató – következő témánk – a verandastílus képvisel.

E két gyerekszoba azért került egymás mellé, mert úgy teremti meg mindkettő a természetesség hangulatát, hogy szemernyi zöld sem került bele: a fenyőfa bútorok, a fal szalmabevonata, a vörös, csikos falimennyezeti dísz vagy az ág alól kihúzható kék játszószőnyeg.

A játszó- és dolgozóasztal meg a vidám függöny a természetesség képviselője.

A verandastílus

A természet zöldjétől beszorultunk a szobába. Városokat építettünk, házakat, emeleteket. A beton lefedte a földutat, a fák gyökerei helyébe villamossínek kanyarodnak, hirdetőoszlopok, lámpák, neonok ostornyelének erdeje magasodik körénk.

Hogyne vettük volna, hogyne vennénk szívesen azt a lakberendezési stílust, amely a zöld növényekkel együtt, vagy akár azok nélkül, a természet üdeségét teremti meg számunkra.

A kerti bútorok, a fonott garnitúrák nem csak azért lettek divatosak az utóbbi időben, mert olcsóbbak voltak a fabútorok-

nál, kárpitozott berendezéseknél, hanem mert rendelkeznek a természetközelség szabadságával, azzal a tulajdonsággal, hogy lazán, szabadon kezelhetők, nincsenek kötött elrendezési törvényeik. Vagy ez az igény bennünk, magunkban keresendő? Hogy a paraszti, polgári berendezkedés szabályai, sőt helyenként törvényei elől a kötetlenebb, szabadabb, őszintébb berendezkedési formákat választjuk?

Gondoljuk csak meg; a hajdani parasztházban nem csupán a berendezés milyensége volt törvényszerű és hagyományozódott apáról fiúra, anyáról leányra az „annak így kell lenni”, hanem még a ház tájo-

lása is. Vagy a polgári hálószoba, szalon vagy ebédlő rendje, amely szigorúságával kívánt megfelelni a társadalmi elvárásoknak. S mind a két típus sajátos aspektusból tükrözta a lakót, azt, aki a hagyományok tiszteletében, vagy a polgári követelmények rendjében élt. Ha végignézzünk a jelen és a közelmúlt bútorkínálatán, hasonló dolgot tapasztalhatunk, ha változott is, „modernizálódott” is a bútorok formá-

Egy német folyóirat ajánlata: a verandává varázsolt lakószoba. A rács az ablak alatti fűtőtestet is elrejtí, rolóként, s az asztal mögött falvédőként is szerepel.

A verandastílus

Kárpitozott fonott garnitúra egy külföldi katalógusból.

Tökéletes fogadószoba alakult ki a fehér kerti bútorból. A fa nagyságú hibiszkusz még a garden-party hangulatát is megteremtí.

Blazsek Gyöngyvér fonott fotele Csete Ildikó függönyével és párnáival.

ja, anyaga, a garnitúraszemlélet még mindig egy régebbi életmódot éltet tovább. Mi magunk nem érezzük magunkat jól anyáink kettős ágya, vigyázzban álló szekrényei között. Ugyanakkor arra is vágyóunk, hogy valami rend, rendszer legyen körülöttünk. Rendre vágyunk, amelyben szabadság van, rendszerre, amely helyet ad tárgyainknak, s mégis könnyedén, változtathatóan vesz részt életünkben. Lehet, hogy éppen ez a sokféleség, az egyéni rendszerek lesznek a jellemzőek és kitalálhatóak a jövő berendezkedői számára.

E sokféle lehetőség és egyidejűség között

A verandastílus

Bambuszegyüttes hibiszkusszal és nyersszínű harmóniákkal. A falon Sárvány Katalin textilképei.

– hiszen a felsoroltak mind egyszerre élnek még környezetünkben – a természetesség hordozói a *fonott bútorok*. Mindig is olyan bútorok voltak, amelyeket a kertben s a verandán használtak, mozgéko-

A hajlított bútor nemcsak ülőbútor lehet, asztal is készülhet belőle.

Kiegészítói: fenyőfa könyvespolc, textillel bevont szekrényajtó, rongyszőnyeg...
...és szalma roló.

nyak, helyüket gyakran változtatók. Legkevésbé a szigorúan berendezett szobában éltek. Ha eljárt felettük az idő, a konyhába kerültek, vagy a padlásra. Ez a mozgékony, ez a sok helyütt megfelelés a legfontosabb tulajdonság, ami korunkban kedvelté teszi őket, a másik pedig a viszonylag rövid élettartam: egy, másfél emberöltő a faragott fabútorok többszörös élettartamával szemben!

A fonott bútor nagy hibája volt keménysége; az, hogy külön kellett utánavinni a kárpitozást, a párnát, hiszen huzamosabb idő után kényelmetlenné vált. Ma már külföldön a fonott bútorok kárpitozással

Régi „polgári” toalettasztal fehérre festve.

Saját készítésű takaró, kispárnák teszik üdévét ezt az asszonyszobát a nyaralóban.

készülnek. Ahogy szobai bútor lett belőlük, állandó kárpitozottságuk is követelmény lett. A teljes kárpitozás előtti állapotra is van jó példám: nagyon szép fonott fotelokat vettem ismerőseim, amikor új volt a házuk és a fonott bútor is olcsóbb volt. Ám a szobai használatban szükséges volt valamiképp megpuhítani az ülőfelületet. Öreg dunnát húztak be a háziasszony által kiválasztott és megvarrt fehér alapon vékony kék csíkos vászonnal.

A verandastílus

Mindegyik fotel kapott egy pufi dunnát. Kifolyt a szélén, össze lehetett pofozni benne a tollat egy oldalra, el lehetett benne kényelmesen helyezkedni, s még a vesszőfonat sem hagyott nyomot a benn ülőn. Ma már nincs meg, kárpitozott ülő-sarok, garnitúra került a helyébe. Kicsit sajnálom. Amellett, hogy egészen egyéni volt, a mostani egyenes és kárpitozott pad helyén jelentett kedves játékoságot. Igaz, azóta gazdái is megkomolyodtak. A szabadúszó művészpályát cserélték fel valamiféle vállalkozói társulással, amellyel együtt jár a némi hivatalosságot, komolyságot sugalló berendezés.

A fonott bútor az ellen-koloniál, a nemszigor, az anti-komor a lakásban. A fonott bútorok könnyűek, kilóra is!

A vesszőfonás lekerekített formáival idézi meg a természetet. Ezért nem is sorolható egymás mellé, vagy sarkos formába. Távol áll tőle a katonás egyenes, a zárt formarend. És ugyanezért több térre is van szüksége, mint az egymás mellé állítható egyenes bútoroknak. Mivel ősidők óta használják, sokféle apró használati tárgy, kisbútor, eszköz, tároló, kosár, kas, tál anyaga lett a vessző, a gyékény, a különböző száruk és levelek fonata. Nemcsak berendezkedni lehet ezekből, de a szigorú szobabútor is meg lehet szelídíteni ezekkel a tárgyakkal.

A vesszőből fonott bútoroktól kicsit eltérő stílust képviselnek a bambuszból és a nádból készült bútorok. Ezekben ugyanis van *egyenes*. Glédába állíthatók, polcok, zsúrkocsik készíthetők belőlük, még ülőbútoraik is szikárabbak, szögletesebbek, miközben nem veszítik el legfőbb erényüket: bájos szépségüket.

Kissé pöffeszkedően kényelmesnek érzem a távol-keleti, trónszékhez hasonlatos, legyezőhátú fonott bútorokat. Egy-

A kandalló tüze is képes megidézni a természetet. Fölötte Bartha László „Átadhatatlan üzenet” című képe.

egy darab belőlük bohém, kedélyes kiegészítő lehet; több valószínűleg elviselhetetlen zsúfoltságérzést keltene.

A *festett bútor* egészen más műfaj. Befesteni ugyanis nemcsak az e célra készült tárgyakat lehet. A fehérre festett fabútor rejthet régi, fényvesztett, kopott, öreg darabot, padlásról előszedett, Ecseriről származó, örökségből maradt bútorokat. A tulajdonos jókedve deríti őket fehérre – legalábbis az általam ismert esetek többségében, no meg a szükség. A régi fabútor, kikopva a lakásból, még remek szolgálatot tehet a nyári lakban vagy az üdülőben. Gyerekszobában vagy fiatalok kezdő bútoraként is jól tesz az üdítő festés.

Fehérre – pirosra, kékre, vidám színekre – festett bútort is meg kell puhítani, hogy kényelmes, emberi használatra alkalmas legyen. Szigorú szín a tiszta fehér! Kárpitozása, akár a kispárna, akár rendes kárpit képében elengedhetetlen, ha ülőbútorról van szó. A kerti bútorok készült darabok persze erősebbek, durvábban megmunkáltak, anyaguk jobban állja az időjárás próbáját. A befestett bútorok kerti léte esendő, hiszen törékenyebbek, érzékenyebbek. De fontos hivatásuk lehet a kert hangulatát a lakásba hozni.

A kedves öreg Thonet székek! Hajlított fából készült, időt álló, formájukat híven őrző darabok! Azt hiszem, hogy ezek azok a régi tárgyak, amelyekről a legritkább esetben vált meg valaki. Ha megvált, akkor azonnal akadt egy unokatestvér, egy barát, aki elkérte, elvitte. És sokszor: befestette! Fehérre, kékre, hogy sztárja legyen aztán a tanya, vikendház vagy éppen a kert berendezésének. És persze a lakásokban is tovább élnek, a legkülönbözőbb stílusú bútorok között is helyet kapnak barnán, fehérén, színesen.

A festés egységessé teheti a környezetünk sokfelől származó bútorait, a komódot, a szekrényt. A *nyers fenyőfa* vagy a világos alapanyag is jó háttéreszköz a verandastílus létrehozásához.

Természetidézők:
virágos perzsaszőnyeg, székely bekecs, virágkehely lámpa.

Kékre festett tálaló, gyönyörű önedényekkel: ebédlő a vidéki házban. A zöld a környezet. Benn csak egy szárazvirág-csokor.

A verandastílus

Nálunk is kapható, könnyű, műanyag kerti bútor.

A franciáktól származik, még hozzá a napóleoni időkben jött divatba a fehérre festett vas-, kovácsoltvas kertibútor. Ez manapság nálunk is dívik, de nem a hajdani egyszerű célszerűséggel, hanem valahogy úgy, olyan formában, mint a nejlonból nyomott csipketerítő: bonyolult neoroko-

kó stílus öntöttvasból fehérre festve. Alarisztokratikus és túl súlyos bútor. Szólni kell a műanyag bútorról is. Ez az anyag formailag igen változatos lehet. Áramvonalas formák önthetők belőle. Praktikus is: egymásba rakható vagy összecsukható, mosható. A fonott bútorok-

hoz hasonlóan ebbe is kell kispárna, hogy ülőfelületét megpuhítsa. Rokonszenvem mégis a természetes anyagoké.

Verandastílust akkor is létre lehet hozni a lakásban, ha egyetlen szál zöld sincs jelen! A bútorok vonalvezetése a fa, a vessző anyaga kedves, kedélyes és őszinte megidézője a természetnek.

Hozzásegítenek ehhez a színek! A nyers és fehér, mint szín, alapvető a verandastílusú szobában, lakásban. Ahogyan az öltözködésben mindig mások a nyár, az ősz, a tél színei – és a különféle irányzatoknak megfelelően évenként változnak –, úgy mások az uralkodó színek a különböző stílusú szobákban is. A verandáé a nyár, mindig a tarkább, az élénkebb, vidámabb színek idősza. Így hát ezek a színek illenek a berendezéshez. A zöldhöz, a növényszínhez is bármelyik szín illik, legfeljebb a feketével lesz zord, de ha már az összeállítás fekete-fehér-zöld, inkább a nyírfaedő az első asszociáció. Az élénk, a napfényárga, a piros, a kék, a türkisz, a rózsaszín bátran választható hozzá. A lakásban – de az öltözködésben is! – talán a mustárszíntől óvnám a lakót: ez olyannyira tükröződik az arcszínen – ruhaként is, de bútorként is –, hogy sápadtra halványítja a természetes testszínt.

Színt otthonunkba legfőképpen a textilek segítségével vihetünk. Éppen nemrég láttam egy nagy bútorkiállításon Frankfurtban színezett vesszőbútorokat! Füstös, átlátszó pasztellszínek: szürkés türkisz, füstös mályvaszín selyemfényvel, hozzáillő, olykor egészen sötét tónusú virágos kárpitozással elbűvölő kertté varázsolta a kiállítók terét.

Az egyszínű textilek vagy geometrikus minták az egyenesekkel határolt bútorok textilje; a rózsásak, virágosak, dúsan díszítettek, tarkák, a fonott bútorok kör-

A franciák ajánlják ezt a kecses vas és fa kerti bútort, amelyet régi verandák ihlettek.

nyezetébe kerüljenek. Budakalászon gyártották régen külföldi megrendelésre azokat a virágos bútorvásznakat, amelyeket a vevő neve után Sanderson mintásnak neveztek. A vászon csokrétamintákra most némi nosztalgiával gondolok, pedig de dühösesek voltak, voltunk rá! Talán kizárólagossága váltotta ki az ellenérzést, talán az, hogy sok olcsó – nem áraban, megoldásában, színezésében, formailag „olcsó” keveredett közéjük. (Most a legjobb úton vagyunk afelé, hogy a skandináv szellemű, barna-fehér csíkminta kerüljön túlsúlyba, s legyen kizárólagos, hogy megunja még az is, aki rajongott érte. Mikor tanuljuk meg végre az *is*-t, a türelmetlen *csak ez helyett!*?)

A szobában persze az apró tárgyak tesztek teljessé a berendezést, ezek jellege, hangulata meghatározó, különösen, ha fonott, természetes anyagokból valók. Ugyanakkor, egy falra tett szalmakalap vagy fonott kosár is úgy idézhet meg valamit a veranda természetközelségéből, hogy közben kezünk ügyében van és használható. Az apró tárgyak mindig rendlenné teszik egy kicsit a környezetet. A természet burjánzása, léte szerint viselkednek, s itt helyén való ez a laza rendeződés.

Tárgyaink – korunk emberének kétlelkűségét tükrözve – használati és nem használati tárgyakra szakadtak. Azért nem dísz tárgy vagy csecsebecse az illő elnevezés, azért a tagadás a legpontosabb meghatározás, mert a tárgyak között az ember-tárgy viszony egész garmadája lelhető fel. A szép vonalú kapukulcstól az angol design rézkanálig, a székely bebecstől a sulykolófaig, anyánk brosstűjétől az öreg fényképig (amely talán nem a mi őseinket ábrázolja) mindenféle tárgy helyet kaphat) a környezetben és befolyásolhatja

Két patinás oszlop őrzi a kert bejáratát... Vigyázza, ügyeli a zöldet.

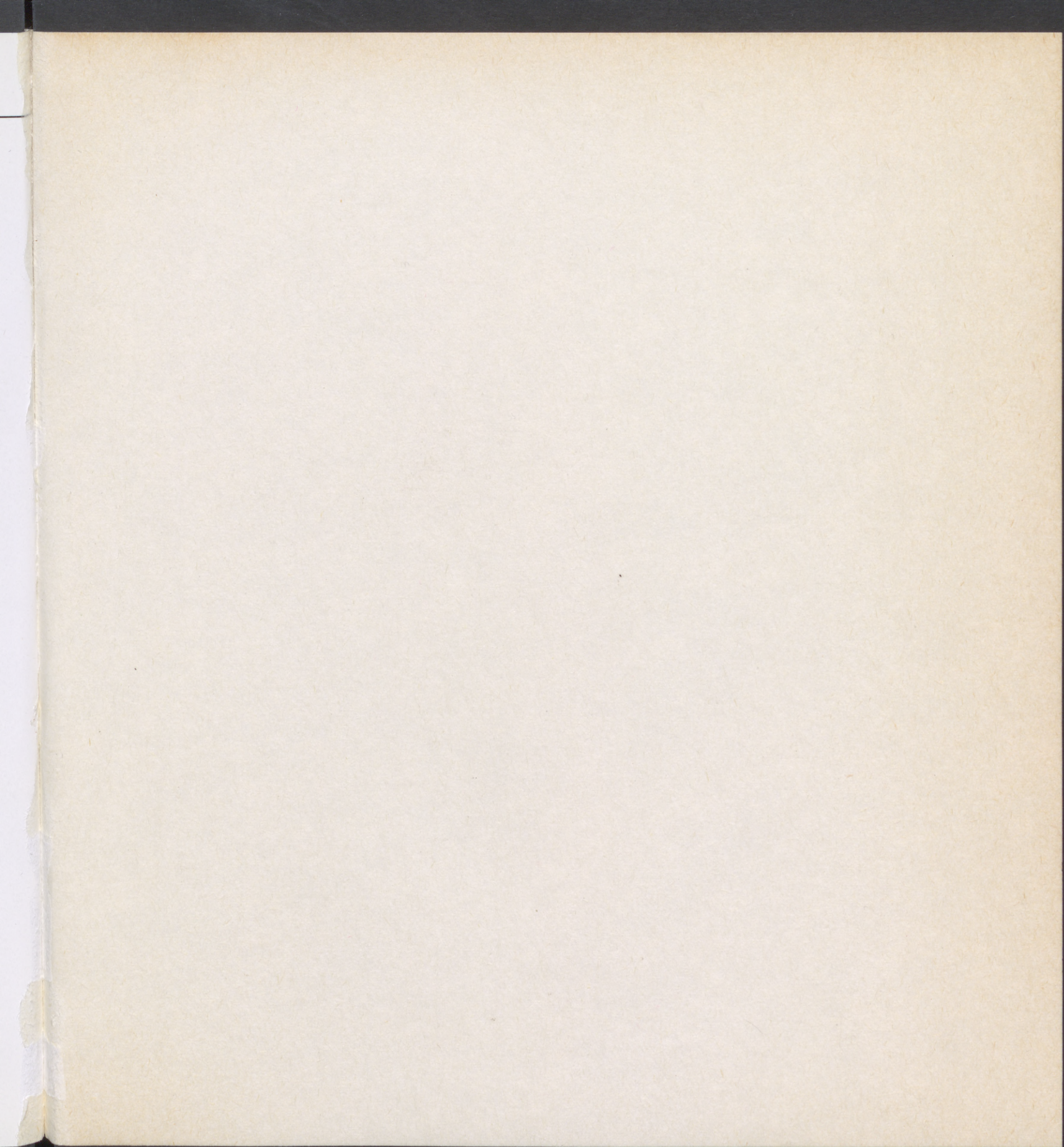
azt. A használaton kívüli tárgy lehet emlékek, lehet csak „szép”, de mindenképpen hangulati értéket képvisel a berendezésben, ugyanis a régi tárgy, a régi használati tárgy képviseli az időt, a múltat környezetünkben: állandósult valami, ami egészen mást jelent ma, mint hajdan. Ma már csak jelzi azt, amiért régen létrehozták.

Ma villannyal világítunk és petróleumlámpával díszítünk; a vajat a közértben vesszük, a köpülő szép formájú tárgy a sarokban.

Zöldben lakni, zöld növényekkel együtt élni, félig-meddig szerencse kérdése. A kertés ház, a verandás otthon örökölheto éppúgy, mint a virágok, növények szeretete. A verandastílus azonban más: ez az egyén szándéka szerint kialakítható berendezkedési mód, amelynek tárgyait

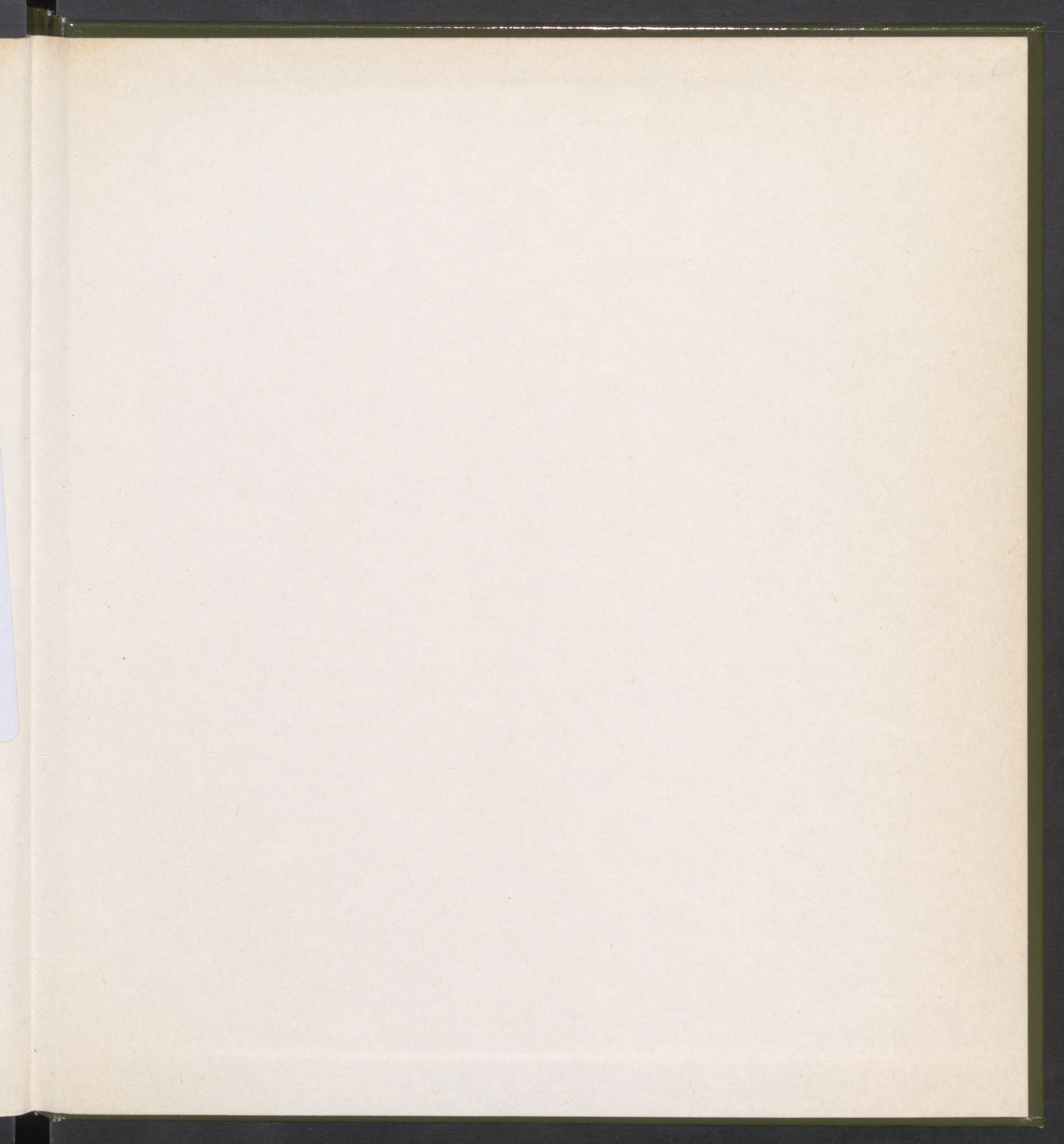
meg lehet ugyan üzletben vásárolni, ám hangulatát – legfőbb értékét – megteremteni csak az tudja, aki természetes ember, nemcsak a természetesség szeretetében, de életmódjában is. Feszésre kötött nyakendős urat, kifestett Chanel-kosztümös hölgyet aligha tudnék elképzelni verandastílusú lakásban. Annál inkább a farmeres lesült bőrűt, vidámat. A veranda emberei többet mosolyognak. A feszültséget a merev, sötét lakás fokozza, a laza elrendezés oldja. A verandán mindig több a fény, mint a szobában. A verandát ezért tartjuk növényeink otthonaként, a verandastílust meg saját, szobai kertünké. A verandastílus életstílus is: szabadabb, kötetlenebb, több a fénye, sok a rejtőzködő árnyéka is. Benne őszintébben élhet az ember.

Felelős kiadó: Bart István, a Corvina Kiadó igazgatója
Felelős szerkesztő: Tészabó Júlia
Műszaki vezető: Kozma Miklós
Műszaki szerkesztő: Barabás Ferenc
Megjelent 5,57 (A/5) ív terjedelemben, 1991-ben
(89.110) Kner Nyomda, Békéscsaba
Felelős vezető: Balog Miklós

174G-3

A szép otthon

A Szép otthon sorozat e kötete kiszélesíti a lakás falait, és azzal foglalkozik, ami körülveszi, körülveheti: a természet zöldjével, illetve azokkal a lehetőségekkel, melyeket a természetes anyagok és a növények jelenléte nyújt a lakáson belül is felidézhető természetes légkör, hangulat megteremtésében. Hiszen az is vágyik a természet nyújtotta felüdülésre, aki nem kertés házban, hanem városban, lakótelepen él; s mint kötetünk szemléletesen mutatja, ott is megteremthető az az élmény, amit a természet közelsége ad. Ugyanakkor a terasz, az erkély, a veranda s a kert a lakás kiterjesztésére, az élettér megnövelésére is sok lehetőséget teremt.

Nem kézikönyvet nyújtunk át az olvasónak, hanem a korábbi kötetekhez hasonlóan szép fotókkal illusztrált hangulatos, érzelemteli olvasmányt arról, hogyan lakjunk szebben.

295,- Ft

Megjelent:

Skandináv szellemben
Falusi hangulatban
A lakás romantikája
Régi tárgyak vonzásában

Előkészületben:

Kert-tervezés
Gyereksarok

Corvina

TORDAY ALIZ · ZÖLDBENN ÉS BENN